

Број: 156-10/2/09
10.3.2009.године
Београд

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
УПРАВА ЗА ШУМЕ
- Господину Миодрагу Стрнаду -
БЕОГРАД

ПРЕДМЕТ: Материјал за радни састанак посвећен разматрању радне верзије
Закона о дивљачи и ловству, заказан за 13.3.2009.године

Поводом одржавања састанка замишљеног као завршна фаза израде Нацрта Закона о дивљачи и ловству, заказаног за 13.3.2009.године, а на основу разговора са господином Орловићем, овим путем, Вам достављам своје, пре свега начелне, ставове у вези наведене радне верзије Закона о дивљачи и ловству, у потребном броју примерака за све позване на састанак.

У наведеној Радној верзији Закона о дивљачи и ловству, потребно је одредбу члана 1. ускладити са одредбом члана 2. став 1. важећег Закона о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса, (Сл.гл. РС бр. 25/02 и др), и утврдити да се тим законом, пре свега, уређује **коришћење, управљање, заштита и унапређење дивљачи, као добра од општег интереса.**

Законом о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса, друго поглавље, члан 2. став 1. утврђене су делатности од општег интереса, на следећи начин, цитирам:

Делатности од општег интереса, у смислу овог закона, јесу **делатности које су као такве одређене законом у области:** производње, преноса и дистрибуције електричне енергије; производње и прераде угља; истраживања, производње, прераде, транспорта и дистрибуције нафте и природног и течног гаса; промета нафте и нафтних деривата; железничког, поштанског и ваздушног саобраћаја; телекомуникација; издавања службеног гласила Републике Србије; информисања; издавања уџбеника; **коришћења, управљања, заштите и унапређивања добара од општег интереса** (воде, путеви, минералне сировине, шуме, пловне реке, језера, обале, бање, **дивљач**), као и комуналне делатности.

Осим тога, у II поглављу, које носи назив: **Јавни интерес и субјекти који врше послове у циљу остваривања јавног интереса**, неопходно је у Закону о дивљачи и ловству применити термин утврђен Законом о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса и појам: **Јавни интерес** заменити појмом: **Општи интерес.**

У супротном, Закон о дивљачи и ловству није усклађен са општим законом који уређује обављање делатности од општег интереса, које обухватају **коришћење, управљање, заштиту и унапређење, између осталог и дивљачи.**

Одредбом члана 3. Закона о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса, прописани су и облици организовања који могу обављати делатност од општег интереса, цитирам:

Делатност од општег интереса обављају јавна предузећа.

Делатност од општег интереса може да обавља и привредно друштво, односно други облик предузећа (у даљем тексту: други облици предузећа), део предузећа и предузетник, у складу са законом којим се уређује њихов правни положај, када им надлежни орган повери обављање те делатности.

Други облици предузећа, део предузећа и предузетник у обављању делатности од општег интереса имају исти положај као и јавно предузеће, уколико одредбама овог закона није друкчије прописано.

Осим наведеног, радна верзија не садржи одредбе којима се дефинишу границе ни ловног подручја ни ловишта, па предлагем да се, у поглављу **IV Ловно подручје и ловиште**, пре члана **18.** унесе нови члан, којим би се утврдило да границе ловишта морају бити уочљиве и да се одређују у зависности од природне целине, еколошких, географских и других услова, пре свега аутопутевима који спречавају природну миграцију длакаве дивљачи, а када то није могуће границе ловишта одређују се железничким пругама, јавним путевима, рекама, вододелницама или на други начин, као и да границе ловишта морају бити видљиво обележене на местима која су одређена одлуком о установљавању ловишта.

Сматрам да ловна подручја и њихове границе треба утврдити непосредно законом.

Одредбом **члана 21. став 2.** утврђено је да, на захтев правног лица које је власник површине земљишта које испуњава услове прописане законом, министар установљава ловиште.

На овај начин учињена је дискриминација у односу на физичка лица, која су власници земљишта које испуњава услове за установљавање ловишта, за шта нема основа.

Друго је питање давања ловишта на газдовање, односно давања права на обављање делатности од општег интереса у **коришћењу, управљању, заштити и унапређивању** дивљачи, у циљу доследне примене одредаба Закона о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса.

Ово је непосредно везано за одредбу **члана 24.** којом би морало да буде утврђено да Влада Републике Србије, односно извршни орган аутономне покрајине, закључују уговор о правима и обавезама у обављању делатности од општег интереса у **коришћењу, управљању, заштити и унапређивању** дивљачи, са једним од субјеката утврђених одредбом члана 3. Закона о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса, који, поред општих услова, испуњава и услове утврђене Законом о дивљачи и ловству, (у даљем тексту: корисник дивљачи).

Закон о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса, уређује коришћење, управљање, заштиту и унапређење, **добара од општег интереса**, између осталог и дивљачи, а не одређеног простора-ловишта и уређује услове поверавања обављања делатности од општег интереса, цитирам:

Члан 7.

Јавна предузећа, други облици предузећа и предузетник могу да отпочну обављање делатности од општег интереса кад надлежни државни орган утврди да су испуњени услови за обављање те делатности у погледу:

- 1) техничке опремљености;
- 2) кадровске оспособљености;
- 3) заштите на раду;
- 4) заштите и унапређења животне средине;
- 5) других услова прописаних овим законом и законом којим се уређује обављање делатности од општег интереса.

Други облици предузећа и предузетник могу да отпочну обављање делатности од општег интереса ако имају закључен уговор о правима и обавезама у обављању делатности од општег интереса (у даљем тексту: уговор).

Члан 8.

Права, обавезе и одговорности између јавних предузећа или привредних друштава са већинским учешћем државног капитала, која обављају делатност од општег интереса и државе, односно јединице локалне самоуправе или аутономне покрајине, уређују се актом о оснивању, а поједина права и обавезе могу се уредити и уговором у складу с овим законом и законом којим се уређује обављање делатности од општег интереса.

Права, обавезе и одговорности између других облика предузећа или предузетника, који обављају делатност од општег интереса и државе, односно јединице локалне самоуправе или аутономне покрајине, уређују се уговором у складу са овим законом и законом којим се уређује обављање делатности од општег интереса.

Уговор из ст. 1. и 2. овог члана садржи нарочито одредбе о:

- 1) раду и пословању предузећа, односно предузетника;
- 2) правима и обавезама у погледу коришћења средстава у државној својини за обављање делатности од општег интереса, у складу са законом;

- 3) обавезама предузећа, односно предузетника у погледу обезбеђивања услова за континуирано, уредно и квалитетно задовољавање потреба корисника производа и услуга;
- 4) међусобним правима и обавезама у случају када нису обезбеђени економски и други услови за обављање делатности од општег интереса;
- 5) правима и обавезама у случају поремећаја у пословању предузећа;
- 6) другим правима и обавезама која произилазе из одредаба закона којим се уређује обављање поједине делатности од општег интереса и овог закона;
- 7) другим питањима која су од значаја за остваривање и заштиту општег интереса.

Уговор из ст. 1. и 2. овог члана, закључују Влада Републике Србије, односно извршни орган јединице локалне самоуправе или аутономне покрајине и предузеће, односно предузетник који обавља делатност од општег интереса, пре отпочињања обављања те делатности.

Неопходно је и све остале одредбе радног материјала, које уређују ово питање уредити у складу са наведеним, уз напомену да Закон о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса, поглавље 14. члан 24. познаје термин “накнада”, (не надокнада).

Такође је неопходно питање лиценци уредити тако што ће закон предвидети образовање коморе, на начин на који је то урађено Законом о ветеринарству, (Сл.гл. РС бр. 91/05), цитирам:

VI. ВЕТЕРИНАРСКА КОМОРА

1. Оснивање

Члан 37.

Ради заштите и унапређења стручности, очувања професионалне етике, подизања нивоа здравствене заштите животиња, као и заштите професионалних интереса доктора ветеринарске медицине односно дипломираних ветеринара, као и ради остваривања других циљева оснива се Ветеринарска комора (у даљем тексту: Комора), као професионална организација, са правима и обавезама утврђеним овим законом и статутом Коморе.

Комора има својство правног лица.

Чланство у Комори обавезно је за лица из става 1. овог члана.

2. Послови Коморе

Члан 38.

Комора обавља следеће послове:

- 1) доноси Кодекс етике ветеринарске струке и обезбеђује његову примену;
- 2) у складу са Кодексом из тачке 1) овог члана, стара се о угледу професије, дисциплини при обављању ветеринарске делатности и предузима одговарајуће мере у случају непридржавања етичких норми;
- 3) издаје, продужава, привремено или трајно одузима лиценце ветеринарима и о томе води евиденцију;
- 4) води евиденцију чланова Коморе;
- 5) израђује критеријуме и спроводи поступак обнављања лиценце;
- 6) пружа информације из евиденције ветеринарских организација;
- 7) организује и учествује у организовању стручних скупова;
- 8) предлаже цене ветеринарских услуга;
- 9) предлаже и по потреби даје мишљење о плановима и програмима средњошколског образовања, основних и специјалистичких студија у области ветеринарства и даје мишљење о потребама за ветеринарским кадровима;
- 10) учествује у припреми прописа из области ветеринарства;
- 11) оснива и сазива Етички комитет који разматра и одлучује о повредама Кодекса етике ветеринарске струке и води дисциплински поступак против ветеринара са лиценцом у складу са одредбама статута;
- 12) обавља и друге послове предвиђене статутом Коморе.

Организација и начин обављања послова из става 1. овог члана ближе се уређује статутом и општим актима Коморе.

На статут и опште акте Коморе сагласност даје Министарство.

3. Органи Коморе

Члан 39.

Органи Коморе су: скупштина, управни одбор, надзорни одбор и председник.

Управни одбор чине председник, потпредседник, један представник Министарства, један представник јавне ветеринарске службе и три представника ветеринарске организације.

Број, састав, делокруг и начин избора органа из става 1. овог члана утврђују се статутом Коморе.

4. Статут Коморе

Члан 40.

Комора доноси статут.

Статутом Коморе ближе се уређују:

- 1) делокруг Коморе;
- 2) органи Коморе и њихов делокруг рада;
- 3) начин одређивања висине чланарине и финансирања рада Коморе;
- 4) друга питања из надлежности Коморе.

5. Средства за рад Коморе

Члан 41.

Комора стиче средства за рад од чланарине, накнаде за издавање лиценци, донација, спонзорства, поклона и других извора, у складу са законом.

Комора утврђује висину чланарине и накнаде за издавање лиценце из става 1. овог члана уз сагласност министра.

Надзор над законитошћу рада Коморе врши Министарство.

6. Лиценца

Члан 42.

Лиценцу за обављање ветеринарске делатности може да стекне лице са завршеним студијама ветеринарске медицине, положеним стручним испитом и са стручним резултатима у обављању послова ветеринарске делатности, као и препоруком два члана Коморе.

Период за који се издаје лиценца

Члан 43.

Лиценца се издаје за период од пет година.

Трошкове издавања лиценце из става 1. овог члана сноси подносилац захтева за издавање лиценце.

Издавање, продужавање или одузимање лиценце

Члан 44.

Начин издавања, продужавања или одузимања лиценце привремено, односно трајно, Регистар лиценци, евиденције, као и органи Коморе који одлучују о издавању, продужавању и одузимању лиценце ближе се уређују статутом Коморе.

Привремено и трајно одузимање лиценце

Члан 45.

Издату лиценцу Комора може решењем привремено одузети за период који одговара тежини прекршаја, а најдуже девет месеци ако Етички комитет утврди повреду Кодекса етике ветеринарске струке.

Издату лиценцу Комора може решењем трајно одузети и брисати лице из евиденције ветеринара ако је том лицу лиценца претходно два пута привремено одузета у складу са одредбом става 1. овог члана.

Против решења из члана 43. став 1. овог закона и решења из ст. 1. и 2. овог члана може се изјавити жалба министру.

У погледу одредби којима се уређује питање спречавања и накнаде штете, (**члан 71.-76. радног материјала**), предлагем следеће:

Члан 71.

Корисници дивљачи, односно власници и корисници земљишта, вода и шума на којима се ловиште налази и површина ван ловишта, на којима се дивљач налази, дужни су да предузимају мере за спречавање штета које дивљач може причинити имовини или људима.

Корисници ловишта која се простиру на комплексу државних шума, вода и земљишта, прописаће мере безбедности, којих су дужна да се придржавају физичка лица у ловишту.

Министар доноси пропис којим се ближе уређују мере из става 1. овог члана.

Члан 72.

Штету коју причини дивљач описана у ловној основи ловишта, осим трајно заштићених врста, накнађује корисник ловишта, под условом да је оштећени предузео прописане мере за спречавање штета од дивљачи. Сматра се да дивљач стално живи у ловишту у којем је причињена штета ако корисник ловишта не докаже супротно.

Штету од дивљачи, за коју се установи да се не лови у ловишту, коју корисник дивљачи накнади оштећеном, кориснику дивљачи дужан је да накнади корисник најближег суседног ловишта, у коме се према ловној основи ловишта гаји и лови та врста дивљачи.

Штету коју причини трајно заштићена дивљач накнађује Република Србија, под условом да је оштећени предузео прописане мере за спречавање штета од дивљачи.

Власник, односно корисник земљишта, вода и шуме коме је причињена штета од дивљачи, дужан је да за накнаду штете кориснику дивљачи, односно Министарству поднесе одштетни захтев у року од три дана од дана настанка штете.

Корисник ловишта и власник, односно корисник земљишта, вода и шуме на којима је ловиште установљено, штету утврђују споразумно.

Члан 73.

За штету причињену власницима, односно корисницима земљишта, воде и шуме приликом лова ловаца и њихових помагача, одговоран је корисник дивљачи.

Корисник дивљачи има право на накнаду за плаћену штету из става 1. овог члана.

За штету на дивљачи и на возилу, коју проузрокује судар дивљачи и возила у покрету одговара:

- возач возила, уколико се установи, да није возио у складу са прописима,
- корисник ловишта у колико се установи, да је штета настала због радњи корисника,
- корисник за штету на дивљачи и возач за штету на возилу, уколико су оба учинила све потребно да до штете не дође.

Члан 74.

Грађани и правно лице, које лови дивљач супротно овом закону или на други начин уништи дивљач, уништава ловне и ловнотехничке објекте, ознаке граница или на други начин причини штету, дужан је да штету накнади кориснику ловишта.

Грађанин и правно лице које организује лов противзаконито казниће се у складу са законом.

Пропис о висини штете за уловљену дивљач или на други начин уништену дивљач из става 1. овог члана доноси министар.

* * * * *

Осим наведеног, сматрам да је битно да се учесници састанка упознају и са следећим чињеницама:

I

У 2006. години, током рада на изради Закона о дивљачи и ловству, разматрани су извештаји Мисије организације уједињених нација за храну и пољопривреду, на пројекту GCP/FRY/003/FIN, Развој сектора шумарства у Србији, које су сачинили и међународни консултант за ловну политику, господин Marko Janozovič из Словеније и међународни правни консултант госпођа Marija Teresa Cirelli, из Италије.

У наведеним извештајима садржано је и следеће:

У извештаја госпође **Cirelli**, поглавље **2.2. Улога администрације и других учесника**, у четвртном пасусу, између осталог, наведено је, цитирамо:

"... било би важно поново размотрити садашња овлашћења Ловачког савеза Србије, који је до сада имао доминантну улогу у том сектору и ако се укаже потреба ревидирати их", као и "Савез и његови чланови имају искуство и способности које се сада не могу пронаћи на другом месту, тако да и поред тога што мора да постоји отвореност према другим потенцијалним учесницима, сасвим је могуће да ће Савез практично и даље имати доминантну улогу у наредном периоду".

У Поглављу 12. Улога Ловачког савеза Србије, извештаја господина Јанозовича, већ у првом ставу јасно је наведено, цитирамо:

"У драфтовима докумената, организациона структура ловства у Србији, статус и улога Централне ловачке организације није поменуто. Ловачки савез Србије има 110 година традиције и треба да има одговарајућу улогу у тим документима".

Даље, у Препорукама, господин Јанозович, већ на почетку, у првом ставу, јасно наводи, цитирамо:

"Опис организационе структуре треба да буде урађен у овим документима, као: корисници ловишта, корисници ловишта са посебном наменом, (укључујући јавна предузећа за газдовање шумама и националне паркове), ловачка организација са свим врстама корисника на нивоу подручја, Ловачки савез Србије као централна организација".

У другом ставу препорука, господин Јанозович, наводи, цитирамо:

"Улога Ловачког савеза Србије треба да буде: заступање ловаца у земљи и иностранству, провођење истраживања планираних од стране државног сервиса / агенције или научних установа (универзитета, института), издавање ловачке идентификационе карте (по положеном ловачком испиту) ловцима, образовање и организација обуке, укључујући ловачке испите, испите за ловочуваре и испите за оцењивање трофеја, издавање ловачког часописа и друге ловачке литературе, бригу за сертификате о гајењу и обуци ловачких паса, издавање званичног ценовника трофеја дивљачи . . ."

II

Ловно законодавство у Србији има свој историјат.

Први Закон о лову у Краљевини Србији, (државно уређење: монархија, друштвено-политички систем: капитализам), донет је 1898.године.

Тим законом утврђена су ловачка удружења и Савез ловачких удружења као законска категорија.

Закон о лову Краљевине Југославије, (државно уређење: монархија+диктатура, друштвено-политички систем: капитализам), донет је 1931.године.

Тим законом су, такође утврђена ловачка удружења, савези ловачких удружења и Средишни савез ловачких удружења, као законска категорија и то још детаљније.

Шест чланова тог закона уређивало је питање надлежности ловачких удружења, савеза ловачких удружења и Средишног савеза ловачких удружења.

У Републици Југославији, (државно уређење: република, друштвено-политички систем: социјализам), многе институције из капиталистичког уређења у потпуности су укинута или им је промењен смисао, али сви закони о ловству, како на савезном, тако и на републичким нивоима, утврђивали су ловачка удружења и ловачке савезе као законску категорију.

И претходним радним материјалима Закона о дивљачи и ловству предвиђено је постојање и надлежности ловачких удружења и Ловачког савеза Србије, што је последњим радним материјалом потпуно избрисано.

III

Закони о дивљачи и ловству постоје и у другим државама.

У свим законима држава из нашег окружења ловачка удружења и ловачки савези представљају законску категорију.

Навешћу само пример Закона о ловству Републике Хрватске, који је донет 2005.године.

Тај закон утврђује да је Хрватски ловачки савез, (у даљем тексту: ХЛС), добровољно национално удружење, које чине ловачки савези жупанија и ловачки савез Града Загреба, а путем њих су у ХЛС учлањена ловачка удружења и ловци, а ХЛС претставља своје чланове у популаризацији ловства у Републици Хрватској и у иностранству.

Осим тога, законом су утврђене и друге надлежности ХЛС, нарочито: да ХЛС издаје ловачку исказницу, да образује сталну националну комисију за оцену трофеја и изложбе СИС, која потврђује врхунске трофеје дивљачи и решава приговоре на оцену трофеја комисија овлашћеника права лова, организује изложбе трофеја дивљачи, да се ловачки испит, испит за ловочувара и испит за оцењивача трофеја дивљачи полагају, између осталих субјеката и код ХЛС-а, да ХЛС издаје уверење о положеном ловачком испиту.

Напомињем да је овај закон донет у Хрватској уместо претходног, којим нису биле утврђене надлежности Хрватског ловачког савеза.

* * * * *

Слободан сам да предложим члановима радне групе да размотре изнете чињенице, мишљења међународних консултаната, историјат ловног законодавства Србије и искуства суседних земаља и да у складу са тим, за ловачка удружења и Ловачки савез Србије утврде место и у Нацрту Закона о дивљачи и ловству.

Услови за то постоје и у оквирима Закона о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса, јер он није сметња да се Законом о дивљачи и ловству уреде многобројне активности савеза и удружења које не представљају непосредно обављање послова на коришћењу, управљању, заштити и унапређењу дивљачи, нарочито: издавање ловачке идентификационе карте (по положеном ловачком испиту) ловцима, образовање и организација обуке, укључујући ловачке испите, испите за ловочуваре и испите за оцењивање трофеја, издавање ловачког часописа и друге ловачке литературе, образовање националне комисије за оцењивање ловачких трофеја, организација изложби ловачких трофеја, брига за сертификате о гајењу и обуци ловачких паса, популаризација ловства у земљи и иностранству и сл.

У супротном, потпуно ће бити укинут систем организованог ловства Србије, са традицијом од преко сто година, имаћемо закон без преседана, поготово у окружењу и ући у експеримент "in vivo", са више него неизвесним исходом.

СО: Директору Управе за шуме, господину др Саши Орловићу;

проф. др Зоран Поповић

Ванредни професор на предмету Ловна привреда на
Пољопривредном факултету Универзитета у Београду
и председник Ловачког савеза Србије